

у посткомуністичних, уряди здійснюють великий контроль за ходом голосування у в'язницях. Ступінь втручання на голосування у в'язницях, до якого вдаються уряди, таким чином, стає показовим виміром загального рівня демократизації.

На підставі результатів голосування під час парламентських виборів у всіх в'язницях України (понад 200) 2007 року та 2012 року висновуємо наступне. Нині владна "Партія регіонів" отримала у 2012 році 62% голосів у в'язницях, що у понад два рази більше, ніж загальна кількість голосів. Більша підтримка провладних партій ("Блоку Юлії Тимошенко") з боку ув'язнених спостерігалася і під час виборів 2007 року, коли "БЮТ" отримав найбільш відсоток голосів у в'язницях (40%), ніж серед широкої громадськості (30%). Електоральні переваги для альянсу пропрезидентської "Нашої України" були менш помітними.

Отже результати голосування у в'язницях за різні періоди часу та по регіонах, а також порівняння між загальним голосуванням і голосуванням у в'язницях дозволяють висновувати те, що сфокусоване дослідження голосування у в'язницях забезпечує краще вимірювання демократизації. Ми також можемо спостерігати зміни з плином часу і спостерігати фактичні механізми в роботі.

РОЛЬ СОЦІАЛЬНОГО ПРАЦІВНИКА У РОЗВ'ЯЗАННІ КРИЗОВИХ СИТУАЦІЙ У СІМ'І

ПІДГУРСЬКА М.В.

Copyright © 2013

Соціальна робота як особливий вид професійної діяльності складається зі специфічних, тільки їй притаманних, цінностей, що сформувалися в процесі становлення принципів і норм поведінки. Переконавання соціального працівника формуються на основі особистих моральних якостей і життєвого досвіду, досвіду і знань попередніх поколінь, етичних принципів, цінностей, стандартів соціальної роботи, наукових досягнень, практики дії нормативно-правових актів. Переконавання – це тверда, міцно усталена думка про що-небудь, погляд на щось. У "Великому тлумачному словнику української мови" це поняття визначається як "система, сукупність поглядів, світогляд".

Вислів "сім'я – найкраще середовище для виховання дитини" фактично є аксіомою для кожного пересічного громадянина. Коли ж мовиться про сім'ю, яка перебуває у складних життєвих обставинах, то переважає інша думка: "Краще інтернат, ніж така сім'я". Проте опитування вихованців інтернатних закладів свідчать, що більшість дітей, незважаючи на всі негаразди їх перебування в біологічній сім'ї, мріють і бажають жити з рідними батьками. Такі переконання значної частини українських громадян зумовлені довготривалим досвідом інституалізації дітей із проблемних сімей, нерозвинутою системою соціальних послуг для них, відсутністю донедавна сімейних форм виховання дітей-сиріт, недосконалим законодавчо-нормативним забезпеченням превентивної роботи із сім'ями [1; 2]. Соціальний працівник, який дотримується переконання "інтернат – краще, аніж такі батьки", не зможе надати ефективну, результативну допомогу сім'ї, зберегти мізерні залишки сімейного тепла, а потім і відновити сімейне благополуччя, покращити умови виховання дитини. Переконавання у його професійній діяльності є не менш важливими, ніж "клятва Гіппократа" в діяльності медичного працівника.

Тому людина, яка планує обрати чи вже обрала професію соціального працівника, повинна відверто звірити свої етичні принципи соціального працівника, дати відповідь на запитання: "Чи готова вона діяти відповідно до наступних переконань?": у сім'ї завжди є позитивні резерви; кожна сім'я має право на допомогу; сім'я може вибрати вид необхідної їй допомоги; робота соціального працівника спрямована на захист дитини, збереження сімейного благополуччя; ніякі обставини не можуть стати причиною жорстокого поводження з дитиною; кожна дитина має право на свій дім і своїх батьків; розвиток дитини в домашніх умовах є найкращим; дитина потребує стабільності стосунків; робота з сім'єю за можливості має здійснюватись у домашніх умовах; роботу з сім'єю необхідно розпочинати, коли повністю впевнений, що знаєш ситуацію в сім'ї достеменно; не можна формувати негативне ставлення дітей до батьків; вилучати дитину із родини можна лише тоді, коли до сім'ї застосовані всі інші можливі профілактичні методи роботи; вилучена із родини дитина має можливість підтримувати контакти з біологічними батьками (якщо ці контакти не загрожують її життю і здоров'ю), має право бути повернутою до біологічної сім'ї, родичів, бути усиновленою чи виховуватися у прийомній сім'ї [див. 3; 4].

Не менш важливими у роботі соціального працівника є віра у свої сили, вміння налагоджувати контакти з партнерами для вирішення проблем клієнтів, переконаність, що закони існують для того, щоб їх виконувати, що більшість державних службовців готові прийти на допомогу, вони є чесними, порядними людьми, професіоналами своєї справи, що світ не без добрих людей. Скажімо, Матір Тереза із Калькутти, всесвітньо відома своєю благочинністю жінка, присвятила себе допомозі нужденним. Вона завжди була там, де найбільше горе, де люди потребували допомоги, і завжди знаходила можливість змінити ситуацію на краще. Маючи великий життєвий досвід, вона залишила нащадкам поради, які знадобляться в повсякденній роботі кожному соціальному працівнику:

Так, люди нерозумні, непослідовні й егоїстичні.

І все-таки любі їх!

Якщо ти робиш добро, люди обвинуватять тебе

*В затаєній користі й у себелюбності.
І все-таки твори добро!
Якщо тебе супроводжує успіх, ти наживеш
Мнених і дійсних ворогів.
І все-таки процвітай!
Добро, зроблене тобою, буде завтра ж позабуте.
І все-таки твори добро!
Щирість і відкритість зроблять тебе вразливим.
І все-таки будь щирий і відкритий!
Те, що ти будував роками, може бути зруйновано
В одну мить.
І все-таки будуй!
Люди потребують допомоги, але ж вони стануть
Дорікати тобі за неї.
І все-таки допомагай людям!
Віддай світу все найкраще, що маєш, і одержиш
Жорстокий удар.
І все-таки віддавай світу все найкраще, що у тебе є!*

1. Кочубей А., Умарова Н. Азбука семьи, или Практика работы с семьями: Учебно-методическое пособие.- Псков: ПОИПКРО, 2004. – 152 с.
2. Методичні рекомендації соціальним працівникам щодо удосконалення соціальної роботи із сім'ями, де є конфліктні стосунки між батьками і дітьми (з досвіду практичної діяльності центру підтримки сім'ї Українського інституту соціальних досліджень) / О.О. Яременко, Р.Г. Драпушко та ін. – К.: Державний інститут проблем сім'ї та молоді, 2001.
3. Соціальна педагогіка: теорія і технології: Підручник / за ред. І.Д. Зверєвої. – К.: Центр навчальної літератури, 2006. – 316 с.
4. Соціальна робота в Україні: Навч. посіб. / І.Д. Зверєва, О.В. Безпалько, С.Я. Марченко та ін.; за заг. ред. І.Д. Зверєвої, Г.М. Лактіонової. – К.: ДЦССМ, 2004. – 256 с.

ЕПІСТЕМИ У ТЕОРІЇ І ПРАКТИЦІ СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ

АНДРАШ І.

Copyright © 2013

Актуальність теми. Соціальна робота – це професія, яка здатна реагувати та доцільно, компетентно, вчасно, професійно вирішувати соціальні проблеми на всіх рівнях громадської структури, держави і доходити до кожного члена суспільства, допомагаючи вирішити як колективні, так і індивідуальні проблем. Ця професійна діяльність вимагає комплексних знань, теорій із різних дисциплін, а саме психології, педагогіки, соціології, медицини, права, історії та ін., і тому синтезуючи ці фундаментальні знання, соціальна робота складає базис для професійної діяльності соціального працівника. Абсолютне систематичне знання соціальної роботи формує епістема як загальний простір знань, цінностей, переконань і технічних прийомів у певний історичний період, породжуючи нові ідеї та концепції, виступаючи як зразок наукової діяльності у соціальній роботі.

Наукова проблема. Існує масив доцільної, корисної інформації про соціальну роботу як суспільну актуальну професію сьогодення, що має на меті сприяння людям, соціальним групам у подоланні їх особистісних і суспільних труднощів за допомогою різноманітних технологій, але на сьогодні немає фільтрації цієї інформації, немає світоглядних вузлів, які б об'єднали дані відомості, дослідження, створили один єдиний “фундамент знань”, тому інструментом у подолання даної наукової проблеми є “епістеми”.

Мета дослідження – наукове обґрунтування основних епістем, що сьогодні використовуються у теорії і практиці соціальної роботи як цілісної знанневої одиниці і водночас як інструменти професійного методологування.

Об'єкт дослідження – система соціальної роботи як взаємодоповнення теорії і практики, науки і майстерності.

Головна концептуальна ідея дослідження – систематизація усіх знань, теорій, ідей, концепцій, що використовуються у соціології, через “епістеми” як модального конструкта у певну історичну епоху.

М. Фуко як представник структуралізму вважав, що існує деяка “структура вище всіх інших структур”, за законами якої формуються, функціонують всі інші структури. Після виходу книги “Слова і речі”, він говорив “ми думали в середині анонімною і обмежуючою системи думок, системи наявної її мови і епохи. Ця система і ця мова мають свої власні закони трансформації. Виявлення цього мислення, передусє всякому мисленню, ця система вище всіх систем, і є завданням сьогоdnішньої філософії” [2, с. 60].

Усі типи епістем М. Фуко пов'язував із “словами” та “речам”, який між ними є зв'язок такий і історичний період охарактеризовує дана епістема. Н.С. Автономова охарактеризувала, що “в ренесансній епістемі слова і речі сходяться; в класичну епоху вони порівнюються одне з одним за допомогою мислення шляхом репрезентації,